

עת"א 26350/03 - היועץ המשפטי לממשלה נגד ועדת השחרורים בבית הסוהר מעשיהו, איאד אבו פאנה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
12 Mai 2015

עת"א 26350-03-15

לפני: כב' השופט יעקב שפסר, אב"ד
כב' השופט זהבה בוסתן
כב' השופט ד"ר שמואל בורנשטיין
הუთר:
היועץ המשפטי לממשלה
עו"ד סיון פיכמן
עו"ד עוזי סימון פיכמן

- נגד
המשיבים:
1. ועדת השחרורים בבית הסוהר מעשיהו
2. איאד אבו פאנה (אסיר)
עו"ד עוזי זאב אלוני

פסק דין

.1. ביום 8.3.15 החליטה ועדת השחרורים המינוחית שעפ"י חוק שחרור על תנאי מאסר התשס"א-2001, על שחרורו על תנאי של המשיב 2 (להלן: "הועדה", "החוק" ו"המשיב" בהתאם). העוטר טוען כי החלטת הועדה מוטעית, היא אינה סבירה באופן קיצוני ונפלו בה פגמים היורדים לשורשו של עניין, וכי הועדה לא שקרה ולא אישנה כראוי את השיקולים והנתונים לגבי המשיב, באופן המחייב את ביטולה.

.2. המשיב, בן 41 שנים, שפוט לתקופת מאסר למשך 27 שנים בגין עבירות רצח בכונה תחילתה (בניגוד לסעיף 300 (א) (2) ו-301 לחוק העונשין תשל"ז - 1977). מועד שחרורו המלא מהכלא הוא 20.6.2020 (ובנכויו מנהלי - 23.12.2019). מועד תום רצוי 2/3 ממאסרו (בנכויו מנהלי) חלף בתאריך 7.12.2010. מדובר במאסר ראשון אותו מרצה המשיב, כשאת העבירה ביצע בעת שהיה בן 18 ו-10 חודשים וכשלחובתו באותה עת, שתרי הרשות קודמות במספר עבירות אלימות - תקיפה הגורמת חבלה של ממש, בגין נזון למאסרים מותנים.

.3. רקע הרשותו של המשיב הוא אירוע מיום 24.4.1993, במהלךו רצח המשיב את המנוח בעיר, תוך שדרוך אותו 15 פעמים באמצעות סכין בחלקי גופו השונים, זאת ללא התרוגות מצדיו של המנוח ובנסיבות

חבר משותף אשר למרות שאף אחז את המשיב והורה למנוח לבסוף, השחרר המשיב מauważתו, המשיך וזכיר את המנוח דקירות נוספות עד שהתמסטו ומת.

ערעorio של המשיב לבית המשפט העליון נדחה ובשנת 2002 נקבע עונשו ל-27 שנים מיום מעצרו.

.4. לפני הוועדה הונחו שני דוחות פסיכודיאגנוזטיים (30.10.2011 - 27.11.2012), שני דוחות סוציאליים (21.9.2010 - 18.12.2014), ידיעות מודיעיניות (ממודיעים שונים) שהונחו אף בפנינו, תכנית רשות א. (17.2.2015 - 9.2.2015), ועדת משטרת ישראל (18.12.2014).

.5. הוועדה צינה בהחלטתה כי התלבטה בעניינו של המשיב, ואולם החלטתה לשחררו. נימוקי החלטתה היו כדלקמן:

א. המשיב נמצא בעבר מתאים לשיקום קבוצתי, אך שהותו שם הופסקה בשל מידע מודיעיני שנבדק ונמצא שגוי. עתירה אחרת של המשיב להחזירתו לאגף השיקום נדחתה. הוועדה סקרה כי הליך שיקומו של המשיב נקטע שלא כדי בשנת 2011 בגין מידע שגוי ובלא שהוא כל בעיה באופן תפקודו באגף השיקום.

ב. המשיב מצוי בסבב חופשיות במסגרתו יצא ליותר מ-100 חופשיות ללא בעיה.

ג. לאחר הפסקת הליך השיקום, השתתף המשיב בקבוצת שליטה בכיסים, ומוחצת הקבוצה התרשמה כי הפגין יכולת איפוק והבין את הבעויות בתנהגותו. ההתרשומות הייתה כי שינה את דפוסו התנהגתו וחישבותו, עיף מאורח חיים עבריני וuber תהליך טיפול משמעוני, תוך שהוא מודע לכך כי נדרש למעבר הדרגי לכהילה, מעבר המצוי בתכנית רשות א. שהוגשה בעניינו.

ד. באשר לדוחות המודיעיניים, מדובר בשתי קבוצות עיקריות - הראשונה היא מידע הנוגע לסכסוך אלים בין המשיב לבין אסיר אחר, שהסתומים ללא כל צעד עונשתי והמשיב הוחזר להמשר מסטרו. הקבוצה השנייה נוגעת לקשרים אפשריים עם משפחת פשע, ללא שמייחסת למשיב פעילות אקטיבית כלשהי, כשבמסגרת עתירת אסיר אחרת שהגISH, הוזג מסמך השולל את המידע. עוד צינה הוועדה כי עבירות המשמעת האחרונה בגין נשפט האסיר היא משנת 2006.

ה. הוועדה התייחסה לשוני העולה משנה דוחות האבחון הפסיכולוגיים שהונחו לפני שלפי הדוח הראשון מיום

30.11.11 חובי ואילו הדוח המשלים מיום 27.1.2012 שלילי, ולא מצאה הסבר מבורר לסתיה מהדו"ח הקודם. עפ"י הדוח הראשון מיום 30.11.2011 מתואר המשיב כבעל התנהוגות תקינה, התחנן ונולדו לו שתי בנות, ומק"ם קשר בריא עם אשתו ובנותיו, ציינו בשאלון להערכת פסיכופתיה נמוך, הציג אכפתיות ואMPIתיה כלפי אחרים, יכולת ייסות התנהוגות תקינה יחסית, מטרות ריאליות ארוכות טוויה וכן מיעוט בעיות התנהוגות מוקדמות. הסיכון שיתנהג באופן אלים בעתיד נמוך יחסית ותגובה אלימה למצב סכום צפואה רק במצבים חריגים וטעונים.

בניגוד לדוח הראשון, באבחן משלים מיום 27.1.2012, נאמר כי מדובר למי שמודה בבחירה העבריה וمبיע צער וחרטה, אך קיימת נטייה להקטין את אחוריותו ולהציג את אשמת הקרבן. אמנם מדובר למי שהוא בעל יכולת לאMPIתיה תקינה וויסות התנהוגות תקין, אך עסוק בהוכחה לשביתתו כי הוא עמיד וחזק, מנהל יחסים בין אישים לא בשלים, נוטה לתפום את העולם מקום מאים ונצלני, בעל אישיות נרקיסיטית עם מספר מוקדי קושי, הכוללים התמודדות לקויה עם לחצים ועוד. עוד נאמר בחוויה"ד, כי לא ברור עד כמה יוכל להפיק תועלת מהטיפול. הוועדה לא מצאה, כאמור, הסבר מבורר לסתיה מהדו"ח הקודם.

. קיומה של תוכנית שיקום רשות.

בشكلו נקודות החובה אל מול נקודות הזכות ועל אף שההתלבטה כאמור, הגיעו הוועדה למסקנה, כי מדובר למי שראו לשחרור וכי שחררו לא יסקן את שלום הציבור.

6. תמצית טיעוני העותר היא, כי נטל השכנוע לפיו ראוי האסיר לשחרור על תנאי ושחררו אי-נס肯 את הציבור מוטל על האסיר, כשהמשיב בענייננו לא עומד בנטל זה. לדעת העותר, ההतלבבות עמה נותרה הוועדה ובשים לב לנטל השכנוע הכבד ביותר הרובץ לפתחו, הייתה חייבת לפעולראי שחרור המשיב ולטובת הציבור.

העותר טוען כי הדבר באסיר מסוכן שאינו ראוי לשחרור מוקדם ושאינו עומד בדרישות סעיף 9 לחוק, שמסוכנתו נלמדת משורת נתונים, שדי בכל אחד מהם כשלעצמם למנוע את שחרורו המוקדם וקל וחומר בהצברים. הדבר באסיר עולם שקטל את חי המנוח בשל סכום פער, כשל אף הודהתו והבעת צער וחרטה מצידיו, קיימת נטייה ניכרת להקטין את אחוריותו על מעשיו ולהציג את אשמו של הקרבן, כשטענתו למעשה היה כי נאלץ לרצוח בשל הגנה עצמית בלבד. התנהוגותו הייתה מתוכננת ומחושבת ורגע לא היה חש לחיו שהיא צריכה להביאו לביצוע המעשה. הדבר איפוא, כך טוען העותר, בעיות חשבתי ומצוור חלקו באירוע באופן מושך וארוך שנים, כאשר זו דרך חשבתו במהלך כל שנות המאסר הארוכות וממתועד בשנים 2010-2012 בדוחות גורמי הטיפול.

הუותר מדגיש, כי עפ"י הדוח הדיאגנוצי השני, המדובר באסיר שאינו בשל, נוטה לאי-מופולטיביות, נוטה במידה רבה לאובדן שליטה וקשיי התארגנות ועל כן, לא קהתה בנסיבות אלה מסוכנותו. המדובר במיל שERICA את כל חייו הבוגרים בין כתלי הכלא, יותר ממחצית חייו, ובמיוחד משלא עבר במהלך שנות המאסר הארכוכת, כל טיפול אינטנסיבי בכלל לעיבוד העבירה והשלכותיה, כשהטיפול התמצאה בהשתתפות בקבוצות בלבד, נטול הוא כישורי חיים בסיסיים האופייניים לבני גילו. לטענתה העותר, יתכן והטיפול הקבוצתי והפרטני באגף השיקום היה מהוות כלי להפגת המסוכנות לאורך זמן ממושך, בפיקוח אינטנסיבי וצמוד, ואולם המשיב בחר משיקוליו שלא לפעול להשבתו לאגף זה.

טענתה העותר, קביעות הוועדה לפיה הפסקה שהיא באגף השיקום נבעה "ממידע שאין", כאשר דבר מי שהליך שיקומו "נדע שלא כדין", הינה קביעות מרחיקות לכת ולא מבוססת. לא הייתה לוועדה כל תשתיית ראייתית לקבוע כי הרשות פعلاה כנגד האסיר שלא כדין.

הסיבה כי העותר לא ביקש לשוב לאגף השיקום ואם סורב - לא הגיע עתירה בין השנים 2012, 2013, 2014 מצויה בדברי ב"כ המשיב עצמו, לפיו חשש כי ההליך השיקומי באגף השיקום יגרום לדחיה בשחרורו. לעומת זאת, המשיב העדיף לנסות את מזלו לשחרור מוקדם בוועדת השחרורים ללא שהוא בשיקום קבוצתי ופרטני, תחת קבלת טיפול ארוך, משמעותי ומפוקח, אשר יועיל לו להציג את מסוכנותו ולרכוש "ארגד כלים" לחימם שמהוץ לכלא. החשש שהבער ב"כ המשיב - אין לו לדעת העותר על מה לסמוך, שכן שחרורו הצפוי הוא בעוד מעלה מחמש וחצי שנים, כשההלך השיקומי נע בין 6 חדשים ועד 42 חודשים, תקופה בה יכול היה להתחיל זה מכבר ותקופה זו עומדת לרשותו עד שחרורו ממשר.

הઉותר מזכיר כי אין למשיב זכות קניה לשחרור, ודאי לא לאסיר עולם שמסוכנותו גבוהה, כעולה מחוומרת העבירה ומהדוחות הפסיכודיאגנוציים, ויש מקום למצות את הטיפול הטוב ביותר בין כתלי הכלא, המתאים לאסיר בנתוני, בטרם תושך מסוכנותו על הציבור.

טענתה העותר, נתנה הוועדה משקל יתר לשיבת בעיטה הוצאה האסיר מאגף השיקום, שהיתה נconaה לעת קבלת ההחלטה, שיקול שאינו ענייני למatters השיקום ומטרתו, ולא נתנה כלל משקל לכך ש מבחינה טיפולית לא התקדם המשיב ולא פעל להשבתו לאגף השיקום.

כן טוען העותר כי הוועדה התעלמה מהדוחות הדיאגנוציים שהוגשו, ותחת דין עמוק בנסיבות הדוחות, עסקה הוועדה בשאלת העדר הסבר לשוני ביניהם, והתעלמה מהסביר המופיע בדוח האבחן השני (אשר הוגש לדבריה לאחר אישור

אלימות בו תקף המשיב אסיר אחר), לפיו התאפשרה הגשתו הודות לביצוע איבחון אישיותי שלא התאפשר בדו"ח הקודם, זאת לאור קשיי קראו וכותב אצל המשיב ונוכח כלים נוספים שהיו בפני עורך הדו"ח השני.

בכל מקרה, טוען העותר, לו סבירה הוועדה כי קיים פער בלתי מוסבר בדוחות, היה מקום לקבל הבהרה, בין היתר בשל העובדה כי הדו"ח הראשון נערך לפני מעלה משנתים ותחת זאת התעלמה הוועדה מהאמור בדוחות, לא בחנה מדוע קיים פער ביניהם, ובבעה כי המשיב הפיק תועלת מן הטיפול, על סמך השתתפותו בקבוצה לשליטה בכיסים. העותר טוען כי אין די בהשתתפות בקבוצה מסווג זה, ויש מקום לאסיר בנטוני, כפי שפורטו, לקבל טיפול פרטני וקבוצתי ארוך טווח.

באשר לתכנית רשות א טוען העותר, כי הוואיל והמשיב לא עבר כל שיקום ממשועוטי בכללomi ומי שנותרה לו תקופת תנאי של מעלה מחמש שנים וחצי, לא ראוי שמסוכנותו תושלך לפתחו של הציבור בירתת תקופת המאסר שעוד תיוותר לו, הן שהיא בהוסטל בקהילה והן לאחר מכן.

באשר למשקל שנתנה הוועדה לחופשות אליהן יצא המשיב, טוען העותר כי מדובר בחופשות שמרביתן היו קצרות מועד ורק לאחרונה החל לצאת לחופשות ארוכות יותר, והוא טוען כי אין דין יציאה לחופשות כדי שחרור מוקדם.

לאור האמור טוען העותר, כי עד שלא יעבור המשיב הליך טיפול ושיקומי אפקטיבי בין כתלי הכלא, אשר יפחית באופן משמעותי שמאנו את מסוכנותו לרמה נוספת, כמתחייב בנטוני, ועוד שלא יתקבלו ראות מנהליות אובייקטיביות מגורמים סטטוטוריים בשב"ס המתיחסים לעולם התוכן הפנימי של המשיב, אין להורות על שחרורו. על הוועדה להשתכנע ברמת וודאות גבוהה ביותר כי שחרורו של אסיר זהה לא יסכן את הציבור ועל כן החלטת הוועדה לוקה בחוסר סבירות קיצוני.

לטענת העותר, לא עמדה הוועדה בבדיקה ריאיה של השחרור גם על רקע הוראות סעיף 10 (ב) לחוק, המהווה "ישום ספציפי לשאלת המסוכנות הנוגעת לאסרי עולם, שבמסגרתו בחר המחוקק להחמיר עם אסרי עולם וקבע קритריונים מחייבים יותר לשחרור מוקדם - הינו האם חל באסיר "שינוי בולט וממשי" מבחינת הבנת חומרת מעשיו ו מבחינת מוכנותו להשתלב בחברה ולתרום לה. נוכחות דרישות המינימום שהבחן לא עומדת המשיב כאסיר רגיל, מילא, לא עומד הוא בדרישות סעיף 10 ואין צורך אפילו להידרש להם ואולם מכל מקום, המשיב לא הוכיח "שינוי בולט וממשי" אובייקטיבי מהותי מבחינת הבנת חומרת מעשיו, לא הרים את הנטול הדרוש להוכיח כי שינוי את תפיסת עולמו ודפוסיו העבריניים, ולא עבר במאיסרו טיפול מהותי ועמוק לאין מסוכנותו, שינוי שהוא תנאי סוף לדין בשחרור מוקדם של אסיר עולם. בעניינו, בבואה של הוועדה להחליט אם עמד המשיב בתנאי סעיף 10 (ב) לחוק, התיחסה רק לדבריו בפנייה, כשהשני

הבולט והמשמעותי צריך להשתקף באמצעות אמות מידת אובייקטיביות כעולה מדווחות מנהליים ופסיכודיאגנוזטיים המוגשים לוועדה. ההליכים הטיפולים אותם עבר האסיר בעניינו בוודאי אינם עולמים כדי "שינוי בולט וממשי" והוא אינו מגלה תוכנה מספיקה למניעים שהביאו לביצוע העבירה, וזוקק לכלי התמודדות במצבים מורכבים והמשך טיפול מעמיק.

לאור האמור טוען העוטר, עומדת מסוכנותו של המשיב בעינה ולא ניתן לומר כי אין שום סיכון, כי ראוי הוא לשחרור מוקדם וכי הוכיח סיכוי שיקום אמיתיים כדרישת סעיפים 5 ו-9 לחוק, וזאת שלא עבר שינוי בולט וממשי כדרישת סעיף 10 (ב) לחוק.

7. המשיב עוטר לדחית העתירה. ראשית מזכיר הוא את הכלל לפיו חוסר סבירות הוגדר כהחלטה כה מוטעית שאף ועדת שחרורים סבירה לא הייתה יכולה להחליט כמוות, דבר שאיןנו מתקדים לטענתו בעניינו. המדבר בהחלטה מנומקת, שכן הטענות שהובילו על ידי העוטר באו לפניה ואין דבר שלא התייחסה אליו.

המשיב מזכיר עוד, כי המדבר באסיר שעשה לו מאסר ראשון, ששאה בשיקום, קודם שהחלה מאגף השיקום, משך 9 חודשים, אשר עבר כבר את תקופת השלישי, דוא"ה העו"ס בעניינו חיובי, כל בדיקות השtan שמסר - נקיות, יצא לחופשאות רבות, החלקן ארוכות בנות 96 שעות, ובvirtut המשמעת האחורה שלו היה משנת 2006. התכנית המיועדת לו נבנתה על ידי גורם رسمي-רש"א, הוא בעל משפחה נורמטיבית, שאינה משפחת פשע. לדבריו, היו מספר אינדיקטות לארך 22 שנים מאסרו, מהן ניתן היה להתרשם ולראות שהמדובר בהחלטה סבירה.

המשיב מתייחס גם לשוני שבין שני דוחות האבחון שעבר וטען, שאחרי הדוא"ה השני משנת 2012, עבר טיפול שהרושם ממנו היה חיובי. גם קודם לכן, משך 22 שנים מאסרו לא היה מעורב באירועי אלימות, זאת על אף הלחץ והסכסוכים המאפיינים את חי האסירים בכלל, למעט אירוע בודד שעליו לא הועמד לדין ממשמעתי ואשר הוא והמעורב الآخر נעשו בצוותא בಗינו.

לענין השיקום, טוען המשיב כי אין לקבל את טענת העוטר בעניין זה וכי השיקום כמו גם עבודה מחוץ לכך, על אף חשיבותה, אינם חזות הכל. מדובר באסיר שעלה אףILDOTOT הקשה, הוא בעל ערך עבודה ואף עבד בכל שנות מאסרו. כן היה אסיר תומך לרבות לאסירים חולין נפש, ואף עבד במטבח הכלא. אין צורך שילך עתה לשיקום שכן שהוא בעבר 9 חדשים בשיקום, כשמהלך כל התקופה לא הייתה אינדיקטה לבעה כלשהי. לדבריו של המשיב, הפסקת הליך השיקום

שלו נבעה מבעה אישית שהיתה לו עם סגן מפקד המחוז. אילו הייתה לו בעיה כלשהי במסגרת השיקום, כגון שלא היה מסתדר עם מעסיקיו וכו', הייתה יכולה להיות בעיה, ואולם המשיב הוכיח כי לא הייתה כל תקלה בשיקומו.

באשר לתוכנית השיקום טוען המשיב, כי זו נבנתה משך 6 חודשים, והוא כוללת יציאה להוסטל ולמקום סגור ליציאה לעובדה משך 9 חודשים.

בנסיבות הכלולות ונוכח העובדה כי מדובר בהחלטה מפורטת ביותר המתיחס לכל טענה שהעלתה העוטר, לא ניתן לומר שהמדובר בהחלטה בלתי סבירה ועל כן עותר הוא לדוחות את העתירה.

8. אחר שעינו בעתירה ונספחה, בדוחות שהנחו לפנינו ובהחלטה הוועדה וכן שמענו את טיעוני הצדדים, מצאנו כי אכן יש יסוד לעתירה וכי הוועדה אכן חרגה משמעותית ממתחם הסבירות בהחלטתה באופן המצדיק התערבותוננו.

9. על פי סעיף 5 לחוק, אין לשחרר אסיר עולם אלא אם שוכנע הוועדה כי האסיר ראוי לשחרור וכי שחררו איינו מסכן את שלום הציבור. פירוט השיקולים שעל הוועדה לשקל מוצי בסעיף 9 לחוק, כסעיף 10(ב) לחוק, "יחוד" לנושא שבפנינו היוו להחלטת ועדת שחרורים מיוחדת הדנה בעניינו של אסיר עולם, וקבע כי על הוועדה לשקל שיקולים נוספים מעבר לשיקולים האמורים בחוק והם האמם חל באסיר "שינוי בולט וממשי" מבחינת הבנת חומרת מעשיו ו מבחינת מוכנותו להשתלב בחברה וلتרום לה.

10. אין מחלוקת כי נטלו השכנוע לפיו ראוי לשחרור על תנאי ושחררו איינו מסכן את הציבור מוטל על האסיר. בעניין זה אף נקבע לא אחת, כי כלל היסוד הוא שעל אסיר לרצות את מלא תקופת מאסרו ואין לו זכות מוקנית לשחרור מוקדם (ר' למשל: רע"ב 4802/14 **עיסאם דעאלה נ' מדינת ישראל** (פסקה 8 להחלטה, פורסם בנבו, 18.9.14); רע"ב 12/12 **פלוני נ' היוזץ המשפטיא לממשלה** (פסקה 13 להחלטה, פורסם בנבו 21.8.12). מallow מובן כי שחרור מוקדם אינו דבר מובן מאליו ונטלו השכנוע הרובץ לפתחו של האסיר אינו פשוט כלל ועייה כשל ועדת השחרורים להשתכנע בדבר היותו ראוי לשחרור ובדבר העדר מוכנותו.

בחינת עניינו של המשיב עולמים הנתונים הבאים: באשר לחומרת העבירה - נראה שאין צורך לפרט. מדובר באסיר עולם שרצה את המנוח בשל סכוך של מה בכר, כמשמעותו הרשעתו עולה כי התנהגותו הייתה מתוכננת מראש ומחושבת, תוך שהביא עמו מראש את כלי הרצח, שבוצע ללא כל הרגשות או חשש קודם לחייו, וזאת על

אף שניתנו לעצור בעדו.

אכן, כפי שציינה הועודה, קיימ שוני בהמלצות שני הדוחות הדיאגנוצטיים. עם זאת, עיון עמוק בדוחות מלמד, כי למעשה אין הדבר כה מובהק, וכי גם הדוח הראשון (30.10.11) אינו חף מספקות. כך למשל מתארת עורכת הדוח, כי בהתייחסתו לעבירה מודה אמנם המשיב במשמו אך אינו נוטל אחריות מלאה על עבירת הרצח, טוען להגנה עצמית ומכחיש תכנון וכווננה מוקדמת לביצוע הרצח. לדבריו כל הودאותיו במהלך החקירה היו הודאות שווא כיוון שהיא מבולבל, צער ולחש. המשיב טען כי המנוח תקף אותו עם סכין כשהגינו ליער, זאת לאחר שהמנוח הוא שפיטהו אותו להצטרף אליו ליער, ולא הייתה לו ברירה אלא לנקח לו את הסכין ולדקור אותו, כשהתקשה להסביר מדוע ذكر את המנוח כל כך הרבה פעמים. עורכת הדוח מתרשמה כי קיימ חוסר עקבות בגרסאותיו בדבר העבירה, כגון בקשר לאופי ההיכרות והקשר שבינו לבין המנוח וכן לעניין השימוש באלכוהול מצדו (עמ' 2 ו-3 לדוח בפרק העוסק בהתייחסות לעבירה). עורכת הדוח התרשמה עוד כי קיימת במשיב חוסר שליטה וזהות לא מגובשת דיה המקשה עליו להתנהל באופן עצמאי, יש לו נטייה להסתמך על גורמים חיוביים כדי לשמור על שליטה, והשנות בבית הסוהר עוזרת לו בעניין זה. כן צוין כי גם הפעם, כמו באבחון קודם, התבררה נטייתו של המשיב לתפוס את העולם כמקום מאיים ונצלני (עמ' 5 לדוח). למורת האמור ולצד מרכיבים חיוביים, הייתה מסקנת הדוח כי הסיכון שייתנהג באופן אלים בעתיד הינו נמוך יחסית ותגובהו אלימה למצב של סכום צפוייה במצבים חריגים וטעונים.

הדו"ח השני (27.11.12) מצבע גם כן על בעיות לא פשוטה. יצוין כי האבחון המחדש נתבקש ובוצע על רקע דיווחים של התנהגות אלימה שקדמה לו, כמשמעותו האבחון הקודם היה מבוסס על התרשמות קלינית ובדיקה פסיקופטיה בלבד ולא בוצע אבחון אישורי לאור קשיים בקריה וכתיבה.

עפ"י ממצאי האבחון דיווח המשיב על היסטוריה של אירועים רבים המאופיינים בשיפוט לקיי וחוסר יעילות התנהגותית, ונראה כי הוא נוטה במידה רבה לאבדן שליטה וקשה התארגנות תחת לחץ, דבר המלמד על נטייה לאימפרטיבות חשיבתית ואפקטיבית, אם כי בד"כ מתפרק באופן מותאם לתקופה ממושכת, רק בסביבה מובנית מאד ושגרתית בה יש לו תחושת שליטה. משאבי נמוכים דבר שאינו אפשר לו להתמודד עם הלחצים בקרה יעליה ובוגרת. הטולרנטיות לסטרס נמוכה מהרגיל. לחצים מצבים מחמירים את מצבו ויצרים לבול אמוניון. עורך הדוח מתרשם כי המשיב בשל מבחינה חברתית פחותה מהמצופה. יחסיו הבינאישיים שטחיים ונוקשים, והוא פחות רגיש לצרכים וainterests של אחרים. הדוח מלמד על תכונה נרקיסיטטיבית שתוצאותיה כמפורט בדו"ח עלולים

לגרום להתרכזיות עצם והתנהגות בעלת אופי אנטישו-סוציאלי. הוא פחות מודע לעצמו מהמצופה, כשנבדקים מסוג זה לעיתים קרובות פחות בשלים או מחזיקים בתפיסות מעוותות אודות עצם. מודעות מוגבלת זו פוגעת לעיתים בקבלת החלטות ובפתרון בעיות ויצירת פוטנציאל לקשיים בהתייחסות לאחרים (עמ' 1 ו-2 לדוח).

סבירומו של הדוח הוא כי הגורם המניב הטוב להתנהגות עתידית הוא התנהגות קודמת ולפיכך אדם שביצע רצח בעבר הוא בעל פוטנציאל להתנהגות אלימה. (מצוין כי מסקנה זו משותפת גם לדוח הראשון). מכל מקום, מצאו עורכי הדוח כי קיימת נטייה ניכרת להקטין את אחוריותו על מעשיו ולהציג את אחוריותו של הקרבן (למעשה טוען המשיב כי נאלץ לרצח בגין הגנה עצמית בלבד). עורכי הדוח מציינים כי מעבר למסקנה הדוח הקודם, לפיה עסוק המשיב להוכיח לכלום סביבו שהוא עמיד וחזק עם נטייה לתפוס את העולם כמקום מאיים ונצלני, עולה באבחן הנוכחי תמונה של אישיות נרകיסטית עם מספר מוקדי קושי, הכוללים התמודדות לקויה עם לחצים (העלול להוביל לתוצאות תוקפניות), נטייה לחשיבה אידיאולוגית והכללית יתר, וחשיבה אגוצנטרית ולא בשלה, בלי מודעות למרכיבים אלה. על כן לא ברור כמה יוכל להפיק תועלת מטיפול (שהוצע לו).

השווות שני הדוחות מלמדת, כי על אף "השורה התחתונה", היינו המסקנה הסופית, הפער בין הדוחות אינו כה משמעותי, כשהניהם מלמדים על בעיותם לא פשוטה באישיותו והתנהלותו של המשיב, באופן שאינו מאפשר לקבוע כי הרים את הנטול המוטל עליו. על כן, אין דעתנו כדעת הוועדה לפיה קיימת לכואrho סטייה לא מוסברת בין הדוחות ונראה לנו, כי כל אחד מהם, ודאי בהצבר האמור בשניהם יחד, מלמדים על כך, שקיים קושי של ממש לקבל את הקביעה, לפיה הוכח המשיב כי ראוי הוא לשחרור וכי שחרורו לא יסכן את הציבור ובכל מקרה, נראה לנו בבירור, כי למרבה הצער לא עבר "שינוי בולט וממשי" כנדרש בסעיף 10 (ב) לחוק.

לענין זה נדגיש, כי ענייננו אינם בשאלת האם נקטע הлик שיקומו שלא כדי בגין מידע שגוי אם לאו (ואינו מביעים דעה בענין זה), והסיבה שבטעיה הוצאה המשיב מגף השיקום אינה רלוונטית לענייננו, אלא שאלת מצבו הנוכחי של המשיב, והאם עומד הוא בתנאי סעיף 9 וסעיף 10 (ב) לחוק. דעתנו, כי נוכח המפורט בדוחות, לא ממלא המשיב את הנדרש בסעיפים הנ"ל.

עוד נציין כי אף אם נכונה הייתה הקביעה האמורה, לא ברור לנו מדוע למרות שחלפו כ- 4 שנים מעת שהזוא מגף השיקומי (6.4.11), לא פנה המשיב לחידוש ההליך השיקומי והשבתו לאגף השיקום, והסבירו לפיהם חשש מההתרכות ההליך השיקומי דבר שיפגע בשחרורו המוקדם (עמ' 7 ש' 33-26 לפרטוקול הדיון בפני הוועדה), אינם יכולים כמובן להתקבל. גם השתתפותו בתכנית "שליטה בכעסים" על כל יתרוניותה, אינה יכולה להחליף טיפול שיקומי נדרש.

משמעות הדברים היא, כי המשיב לא עבר הילך שיקומי כנדרש, על אף שיכול היה לעשות כן, ולא ניתן איפוא לשחררו שחרור מוקדם וככה ממושך, בשלב זה.

למעלה מן הצורך נציג, כי גם אם יש ממש בקביעה בדבר השוני והפער הלא מוסברים בין שני הדוחות, ובהתנתן העובדה כי דווקא הדוח'ה העדכני יותר הוא השילוי מבין השניים, ראוי היה כי תתבקש הבירה לפער האמור, ולא ניתן היה לדעתנו להעדיף ללא כל הסבר את האמור דווקא בדו"ח הישן יותר, ולהתעלם מההסביר המופיע בדו"ח החדש בדבר הכלים החדשניים ששימשו בהכנותו.

ולבסוף, גם ההתלבבות אותה מצינית הוועדה (עמ' 8 ש' 7 להחלטתה) והעובדה ש"לא נעלמו מעינה נקודות החובה העומדות לחובת האסיר בשלב זה" (עמ' 10 ש' 31), אמורה הייתה להביאה לידי מסקנה כי הנטול הכה מובהק המוטל על המשיב להוכיח שיקומו והשינוי הממשי והבולט שעבר, לא הורם ולמצער נותר מספק, דבר הפועל נגד שחרورو.

כל האמור יש להזכיר, כי אף מטרת ישראל מתנגדת לשחרورو, זאת כאמור בחוות דעתה מיום 9.2.15 (נספח יב' לעתירה).

על רקע האמור נראה כי מתייתר הדיון ביותר הטיעונים שהועלו, ואולם, על מנת שלא להוור את הדף חלק נציג, כי דעתנו היא, שככלל, ניתנת תכנית רשות'א להבדק משער האסיר הילך שיקומי בין כתלי הכלא ולא כתחליף לו. הילך השיקומי שעבר המשיב בעניינו, הוא כאמור מוגבל ולא מספק, ואין להחליפו בתכנית מחוץ לכלא. גם באשר לטענה בדבר יציאתו לחופשות, כדי נקבע לא אחת שאין בעובדה שהאסיר יצא לחופשות ללא תקלות כדי להצדיק את שחרورو המוקדם, שכן, אין דין חופשה לתקופה מוגבלת של ימים דין שחרור מוקדם לתקופה של חודשים, שבראונה נבחנת מסוכנותו של האסיר לטווח קצר ואילו בשניה נבחנת מסוכנותו של לטווח ארוך, יחסית.

11. ערים אנו לאופי היליך ולעובדה כי ערכאה זו אינה שמה עצמה במקום וوعدת השחרורים, אלא בוחנת את החלטותיה על פי אמות המידה המנהליות. עם זאת נראה לנו כי בעניינו לא הביאה הוועדה לידי ביטוי ראוי במניין שיקוליה את שאלת מסוכנותו הציבורית של המשיב והעדר שיקום מספק, באופן בלתי סביר, המצדיק התערבותנו.

12. נוכח האמור סבירים אנו כי החלטת הוועדה אכן חרוגת משמעותית ממתחם הנסיבות והיא מבוטלת בזיה. לモתר לצ"ע כי ככל שיעבור המשיב הליך שיקומי משמעותי וימוד בדרישות החוק, פתוחה לפני הדלת להתייצב בעתיד פעמי נספפת בפני ועדת השחרורים לבחינה מחודשת של עניינו.

ניתן היום, כ"ג אייר תשע"ה, 12 Mai 2015, במעמד הצדדים.

שמעאל בורנשטיין, שופט

זהבה בוסטן, שופטת

**יעקב שפסר, שופט
אב"ד**